
Výstava mapující egyptologické století zahájena

Český egyptologický ústav Filozofické fakulty Univerzity Karlovy má minimálně dvě stovky obdivovatelů, ve věku dětí i úctyhodných kmetů. Zhruba takovou účast měla vernisáž výstavy *Mezi Prahou a Káhirou. 100 let české egyptologie*, která proběhla 1. srpna v pražském Karolinu. Expozice mapuje počátky i cestu k současnému výzkumu v pouštních lokalitách, se všemi významnými úspěchy. Výstavu, na niž je vstup zdarma, je možné navštívit do 8. září, denně mezi 10. a 18. hodinou.

Na úvod se Michal Pullmann, děkan Filozofické fakulty UK vrátil o sto let nazpět, tedy do doby, kdy František Lexa, soukromý docent na Univerzitě Karlově, uspořádal první egyptologické přednášky. Děkan rovněž zmínil události, které vedly k založení Československého egyptologického ústavu v říjnu 1958 v Praze a v květnu 1959 v Káhiře. U jejich zrodu spolu s Lexou stál Zbyněk Žába, další významná osobnost egyptologie. „Snem Františka Lexy bylo vytvořit odborné pracoviště v Praze a Káhiře a získat koncesi na archeologický výzkum. Věřím, že by vývoj i současný stav předčily všechna jeho očekávání,“ zhodnotil Pullmann postavení české egyptologie a připomněl, že za její pověstí ve světě stojí úctyhodná vědecká a publikační činnost i spolupráce s odborníky z různých vědeckých oborů.

Historické mezníky ve svém proslovu zmapoval i Miroslav Verner, nestor české egyptologie, který nejdříve omluvil nepřítomnost onemocněného Miroslava Bárty, ředitele Českého egyptologického ústavu a ředitele koncese pro výzkum v Egyptě. „Dnes máme příležitost nejen k slavnostnímu připomenutí, ale i k zamyšlení. Stoletá cesta, to byla cesta s etapami světlejšími i velmi skličujícími,“ řekl archeolog Verner.

Ani on nezastíral obdiv k Lexovi, původně profesorovi matematiky a fyziky, jehož egyptské hieroglyfy nadchly natolik, že se jim začal věnovat a studovat je na zahraničních univerzitách. Vzpomenul i velmi talentovaného Lexova žáka Jaroslava Černého, kterého tehdejší Francouzský archeologický ústav přizval například k výzkumu Údolí králů. Do temného období oboru Verner zařadil válečné roky, kdy se odborníci scházeli při soukromých přednáškách v Lexově bytě, nebo čas po únoru 1948, kdy došlo k násilnému odtržení československé egyptologie od mezinárodního výzkumu.

„Je historickým paradoxem, že právě v padesátých letech – poměrně temné době moderních českých dějin – nastala hvězdná hodina české egyptologie,“ poukázal Verner na shodu několika šťastných okolností, jež vedly k založení Československého egyptologického ústavu. Tento archeologický tým byl totiž přizván k záchraně památek, kterou si vyžádala stavba Asuánské přehrady na Nilu. „Ovšem již v září 1971 byl egyptologický ústav zrušen, jako zcela zbytečné a neúčinné pracoviště. A trvalo nějaký čas, než se podařilo přesvědčit představitele univerzity a fakulty, že není možné jednostranně porušit mezinárodní závazky a zanechat práce v cizí zemi,“ upozorňoval dále Verner.

Byla to i důvěra egyptských kolegů, která nakonec podle něho dopomohla k tomu, že Československý egyptologický ústav získal novou koncesi umožňující archeologům soustředit se na výzkum podstatné části Abúsíru. Právě tam se podařilo objevit významné památky, královské hroby, velkolepé šachtové komplexy, rozsáhlá pohřebiště s pozůstatky egyptských velmožů a králů. A v podobném duchu pokračují výzkumy ve dvou nejvýznamnějších lokalitách v zemi Nilu i v současnosti.

„Samozřejmost existence české egyptologie je jednou velkou nesamozřejmostí, říkával jsem si kdysi. Dnes už jsem optimističtější. Víím, že se egyptologie rozvíjí nejen v našem ústavu, ale třeba i v Národním muzeu v Praze. Českou egyptologii dnes navíc reprezentují mladí, velmi talentovaní odborníci, kteří mají mezinárodní renomé a k tomu jsou velmi dobrými pedagogy,“ svěřil se v závěru svého vystoupení se svými pocity Miroslav Verner.

Zahájení výstavy podpořit i chargé d'affaire, pan Rani Qenawi z velvyslanectví Egyptské arabské republiky, který poděkoval za skvělou spolupráci s českými odborníky na poli kulturním i vědeckém. A přidal pár milých českých slovíček, jimiž poblahopřál egyptologům k dosaženým úspěchům ve stoleté historii.

Čtvrteční vernisáž si nenechal ujít ani Jiří Lexa, vnuk zakladatele Československého egyptologického ústavu UK, který spolu s ostatními řečníky popřál výstavě řadu spokojených návštěvníků. Jejich pozornosti by jistě nemělo ujít, že výstava *Mezi Prahou a Káhirou. 100 let české egyptologie* má i svou haptickou část. V té jsou nejen k vidění, ale především k dotýkání určeny sádrové odlitky a 3D tisky kopií v Egyptě objevených exponátů pocházejících ze sbírek Náprstkova muzea.

Marcela Uhlíková, [iForum](#)

Foto: René Volfík

Datum: 1. 8. 2019